

בעניין ניגוב ידיים בדבר שטיבולו במשקה - הרב אהרן הכהן פרידמן

הדין הוא שאסור לאכול לחם בידיים רטובות, וכפי שמבואר בגמ' (סוטה ד' ב') "כל האוכל פת בלא ניגוב ידיים כאילו אוכל לחם טמא שנאמר ויאמר ה' ככה יאכלו בני ישראל את לחמם טמא". רש"י מפרש טעם האיסור משום המאיסות שיש כשאוכל לחם רטוב, ויש ראשונים שמפרשים טעם האיסור בגלל שהמים שעל ידיו הם טמאים ומטמאים הלחם.

ויש לדון נפק"מ בין טעמים אלו במה שיל"ד האם דין זה שאין לאכול בלא ניגוב ידיים נאמר גם כשאדם נוטל ידיים על דבר שטיבולו במשקה. ונראה שלטעם רש"י שהאיסור הוא בגלל מאיסות, זה לא שייך בדבר שטיבולו במשקה שאין מאיסות לאכול ירקות ופרות רטובים. משא"כ לטעם משום טומאת המים שע"ג היד, זה שייך גם בדבר שטיבולו במשקה, וגם שם יהיה הדין שאסור לאכול בלא ניגוב ידיים.

ולטעם רש"י יובן מה שנקטה הגמ' דין זה באוכל פת, שכן בדבר אחר שחייב בנטילת ידיים כדבר שטיבולו במשקה לא נאמר ד"ז, אבל לטעם משום טומאת המים ודין זה שייך לא רק בלחם לכאורה למה נאמר בגמ' דין זה דווקא בלחם. וי"ל שנקט כן מפני שהמקור שהביא לדין זה כתוב זה גבי לחם, ע"כ גם נקט ד"ז לגבי לחם.

